

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 mai 2017

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
TOMA Nadejda
DIACONU Iurie

a judecat fără citarea părților recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Rostov din 21 aprilie 1942 , în cauza penală în privința lui

*Chitoroga Evdochim xxxxx, născut în anul
xxxx, originar din xxxxx.*

*Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
31.03.2017 – 16.05.2017 (instanța de recurs în
anulare).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Rostov din 21 aprilie 1942, Chitoroga Evdochim a fost condamnat în baza art. 19-58-1 „b” și 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală și confiscarea averii personale.

2. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Rostov din 21 aprilie 1942.

3. În motivarea celor solicitate, procurorul indică că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului Chitoroga Evdochim în baza art. 19-58-1 ”b” Cod penal al RSFSR pentru tentativă de trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevedea acest articol.

Mai mult ca atât, în materialele dosarului nu se conțin probe care ar confirma că inculpatul Chitoroga Evdochim ar fi desfășurat vreo activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevede dispoziția art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Chitoroga Evdochim pentru tentativă de trădare de patrie și agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Chitoroga Evdochim în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare” de patrie.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Chitoroga Evdochim a fost condamnat la 21 aprilie 1942, prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Rostov, pentru tentativă de trădare de patrie și pentru agitație antisovietică, în lipsa apărătorului, fără a-i fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Chitoroga Evdochim în baza art. 19-58-1 „b”, 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetează procesul penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD ale regiunii Rostov din 21 aprilie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui *Chitoroga Evdochim xxxxxx*, condamnat în baza art. 19-58-1 „b”, 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Chitoroga Evdochim xxxxxx este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 25 mai 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru

TOMA Nadejda

DIACONU Iurie